

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Art. IV. Quid acciderit cum tribus Prædicatoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

intelligere & cognoscere possumus sensum Evangelii; & ut verum fatear, nobis aliud hâc in parte non superest remedium, nisi ut recurramus ad ipsum JESUM Christum, ipsum consulendo in oratione, ipsum obsecrando profundâ cum humilitate & ingenti Spiritûs fervore, ut ostendat se nobis, quatenus & nos ostendere possimus ipsum aliis, utque effundat divinæ suæ gratiæ unctionem in corda nostra, & super labia nostra, quatenus verba ipsius e corde nostro profecta, virtutem acquirant commovendi animas, illasque Deo lucrandi. Procul dubio Prædicatores, qui ratione hâc cognoscere studerent JESUM Christum

& nonnisi loquerentur ex abundantia ipsius Spiritûs magnum facerent profectum, mirabilemque colligerent fructum. Sed quàm pauci sunt horum! quàm pauci sunt horum! quia paucos reperire est Prædicatores, qui viri existant magnæ orationis.

Novi saltem, replicat Onesimus, numerari inter eos, qui non ita purè quærant commodum JESU Christi, quin admisceant illi quoque suum; novi id, & ipsemet vidi. Narrare me tibi oportet ad hoc propositum, quid contigerit auditu forsan non inutile, nec injucundum.

ARGUMENTUM.

Quid acciderit cum tribus Prædicatoribus.

ARTICULUS IV.

NOveris tres Prædicatores, qui non ita differebant indole ac genio, sicut differre videbantur amictu & habitu, viros haud mediocri insignes humanitate (familiariter enim utebantur mundo, ex cujus consuetudine, ut ratio postulat, studebant se excolere) post absolutos quadragesimales suos sermones convenisse, vel casu fortuito, vel ex instituto in hospitio satis bono, quod erat secus viam, quâ iter faciebam. In-

travi paulò post ipsos, & quia non erant Misantropi, fugientes conversationem hominum, amicè admodum me exceperunt, ad innuendum mihi, meam sibi haud displicere societatem, nec ullo se afficiendos à me fastidio. Intelligebam benè, ipsos jam diuturnâ conjunctos fuisse familiaritate, dum perspexi, quantâ enarrant sibi invicem confidentiâ eas, quæ ipsis obtigerant, sortes.

Qggg 3

Gau.

fit præ-
parum
m Dei.

Sensa & affectus trium Prædicatorum pessimorum.

Gaudebam videre me viros bonâ suâ, quàm nacti fuerant, fortunâ, contentos optimè. Unus dicebat: Verùm est, me haud caruisse molestiâ; triste enim tempus erat, inamœna facies æris & viæ pessimæ; verùm nulla mihi ansa est conquerendi nimium de meâ, quàm toleravi, molestiâ; siquidem mea mihi quadragesima quadringentas propemodùm attulit libras. Nonnè hoc operæ sit pretium, discurrere per quaternos aut qui nos tenues vicos, quos mea complectebatur statio? Verùm est, oportuisse paulisper moderari sumptus, & sedulò invigilare omnibus; nihil enim neglexi; veruntamen reportavi hæc, quibus apprimè contentus sum. Verùm an frequens tibi erat auditorium, interrogabat alter? Non frequentabat quasi sermonem nemo: sed quid refert. Quando dixi, semper jus habeo ex eo, quòd dixi, meum faciendi quæstum; an autem illi ex eo, quòd dixi, profecerint nescio; hoc scio, me non malè profecisse ex eo, quòd dederunt mihi: Et hoc præcipuum est; anno sequenti spero quid amplius.

Interpellat ipsum alter & dicit. Quantum ad me, ingens quidem non feci lucrum, melius tamen mihi fuit, quàm tibi: siquidem res mihi fuit cum ho-

minibus omni humanitate & benevolentia plenis, quibus cura est lautè semper & opiparè suum tractandi prædicatorem, præcipuè quando vir est amans societatis, & gnarus familiariter adhibere illos, nec nimium discrucians illos in pulpito, sed palpans & blandiens (non enim torqueri, nimiumque urgeri amant) quorum genium dum cognovi, me eidem accommodavi. Econtra & ipsi cunctis profecuti me sunt officiis, habitis in coronam convivii, omni ferculorum genere adornatis; isque me sæpius habuit commentalem, qui exhibuit se mihi magis beneficium & liberalem; agebantur autem semper omnia modestà cum libertate, & liberà cum modestiâ. Ut verùm tibi fatear, nunquam me habui melius, nec credo amœnius, quàm exegerimus, exigi quadragesimam posse; dicebam quandòque ridendò hæc ratione mallem quasi præ bacchanalibus quadragesimam.

Sed mi Pater, dicebam ipsi, quâ ratione accommodes hæc cum poenitentia, quam ab omnibus Christianis exerceri tempore quadragesimæ vult Ecclesia? Et quomodò prædicare illam poteras publice, ejusmodi ducens vitam in specie? O Domine mi, reposuit mihi quantocyùs; in Cathedra accommodavi

Gulosus.

davi me cathedræ, ad mensam accommodavi me mensæ. An ignoras, sanctum Thomam mentionem facere certæ cujusdam virtutis, quàm nuncupat Eutrapeliam, quæ commodissima est omnium quàmque exigente necessitate est licitum exercere. Mihi sufficit, me meâ quadragesimâ haud leviter vixisse contentum; compertumque mihi est, comparasse me illic mihi amicos, qui nunquam non excipient me lautè, dum invisum accedam ipsos; & exploratum habeo, me non modicum reportasse lucrum, reportando cum satisfactione hâc exinde gradum.

Ambitiosus. Tertius auscultabat duos alios, cum parvæ cujusdam specie indignationis, quam nihilominus dissimulabat. Advertēbam indignari ipsum ex metu, ne parum ipsorum ædificarent me sensa, vota, desideria; sed celabat id silentio, metuens ne offensæ ansam præberet ipsis: Et dubio, procul altioris hic erat animi, ac paulò magis sapere videbatur aliis, unde & magis auspiciatâ suâ sorte videbatur contentus. Prædicaverat is in loco quodam magis spectabili, unde magnam traxisse se credebat nominis splendorem: Ingentem texebat nobis narrationem de sui excellentiâ auditorii, cui de plebe quasi aderat nemo,

quòd sermones sui accommodati essent pro viris tum sapientiâ tum prosapiâ claris; summâ perfundebar voluptate, quòd circumfusum se viderit à personis primariis, & splendidâ virorum illustrium coronâ, non solum in civitate, sed in tota vicinia, suo se prosequentium applausu & disertè dicentium, quòd à longo tempore virum non audierint, cui tanta cum aviditate suas præbuerint aures; quòdque plures è præcipuis sibi rependendo grates seque millenis exornando encomiis, summo se accensos demonstrârint desiderio, suâ potiundi præsentia, pro alterâ adhuc quadragesimâ.

Nonnè hæc omnia generoso ac nobili exoptanda sint animo? Quantum ad me, dicebat, non ita proprii studiosus sum commodi, ut magni pendam proemium & retributionem; nec ita opiparis demulceor epulis, ut dicendo aucupari velim illas; præcipuè, cum hæc deesse non possint, ubi optimates quis habet sui æstimatores, Meccenates, fautores. Non alia in votis mihi est satisfactio, nisi quòd fecerim satis exspectationi personarum illustrium, virorum omni literatura excultorum, qui præstant notitiâ judicandi de alicujus operis præstantiâ. Nam quid oblectamenti quis habeat, si omnem

si omnem navet operam in concinnando exacte sermone juxta artis regulas, & exornando eundem omni eo, quod afferri potest vel magis curiosum, vel magis acuminosum, vel magis portentosum circa id, quod tractatur, argumentum, nisi inveniatur auditores, qui operis agnoscant excellentiam, illudque promeritis extollant encomiis?

Ecce tibi, quæ fuerint trium nostrorum insignium prædicatorum colloquia. Admirabar auspiciam ipsorum sortem: Nam quivis eorum ad amissim invenerat, quò suâ rapiebatur inclinatione. Unus reportavit crumenam suam apprimè fartam; alter ventrem suum optime saginatum; & tertius caput suum totum quantum oppletum magnâ sui ipsius existimatione. Et omnes contenti optime suâ recesserunt sorte. Nonne hos omnes albo notatos calculo, beatorum inferas albo?

Infelicitas
Prædicato-
rum, quibus
perverſa est
intentio.

Quomodo beatis accenseam eos, respondit Ecclesiastus, ingens in cælos emittens suspirium, maximo, ut videbatur, exulceratus cordis dolore! An beatos tu nuncupes eos, qui fecerunt se coram Dei judicio haud vulgaris reos criminis, mediante tam nefandâ S. Evangelii profanatione, & animarum perditione, quarum ex officio tenebantur procurare salutem

zelo Apostolico? Et hoc est, quod nullatenus habuerunt cordi. Unus navavit operam suæ avaritiæ, alter suæ gulæ, tertius suæ vanitati & arrogantia. Et quòd magis horrendum est, profutuerunt Jesum Christum, & ipsius Evangelium, & prædicationis ministerium, quòd sacratissimum & divinissimum est in Ecclesiâ Dei, ut infamibus hisce famularentur Dominis. Et me interrogas, an ipsos non credam esse beatos, cum suorum assecuti sint metam votorum? Non impares sunt falsis illis Prophetis, quos Deus suâ percutit maledictione in Sacra Scripturâ: *Va Prophetis insipientibus, qui sequuntur spiritum suum.* Ezech. 13. v. 3. Væ Prædicatoribus, qui non quærunt gloriam Jesu Christi, nec salutem animarum; sed nonnisi sua aucupantur comoda, suas voluptates, suas vanitates, citra quòd curæ habeant gloriam Dei, & salutem animarum, modò teneant, quòd desiderant, suumque jucundè tempus horasque terant.

Quando sua tibi deprædicarunt lucra, unus suum argentum, alter suas epulas, tertius vanas suas laudes, debueras ipsos interrogare: Sed ubi sunt, quas Deo lucrati estis animas? ubi conversi à nobis peccatores? ubi lacrymæ, quas elicuistis? ubi confessiones generales? ubi

excim-

Arguuntur
prædicatores,
non quæren-
tes salutem
animarum.

exempla pœnitentiæ? ubi bona
quæ exantlanda persuasistis, ope-
ra? ubi scandala, quæ avertistis?
ubi errores, quos rescidistis? ubi
reconciliationes, quas evicistis?
ubi disceptationes, quas diremi-
stis? ubi pietatis exercitia, quæ
induxistis? ubi est, unico verbo,
bonum, quod promovistis in
locis vestris? An igitur concesseratis
illuc velut mercenarius
diurnam suam facturus operam,
ad comparandum argentum, aut
velut voluptuosus ad exquiren-
dum lautas dapes ac epulas, aut
velut ambitiosus ad aucupan-
dum vanum honoris fumum?
Ah! Evangelium! sacrum Evan-
gelium! Verbum æternum Dei,
tecum luditur, ac si non esses
nisi commentum, nisi fabula.
Verum vindicare te noveris in
æternum de iis, qui ita te habue-
runt despiciatui.

Prædicatores
mali exempli
non movent
homines.

Si mundus non habuisset un-
quam alios Evangelistas, quam
vos, quanto arctius obstrictus
fuisset servitute diaboli: liqui-
dem vos nunquam instituissetis
ipsum in doctrina Jesu Christi,
sed potius dissuasissetis hanc ipsi.
Ipse docet contemptum divitiarum,
& vos vestro monstratis
ipsi exemplo, avarus ut sit, suis-
que studeat commodis: Ipse
docet pœnitentiam & austerita-
tem, & vos vestris monstratis
ipsi operibus, voluptatibus ut
indulgeat, etiam sacro quadra-

gesimæ tempore, quod totum
consecratum est tum lacrymis,
tum jejuniis: vos ducitis qua-
dragesimam non minus quam
Bacchanalia jucundam & acce-
ptam sentibus: Et Deus novit,
an hic non fuerit scopus, quod
collimastis, dum functioni vos
quadragesimali intrusistis. Non-
nè hoc sit indignè obire munus
& ministerium Apostoli? Jesus
Christus non docet nisi humili-
tatem, contemptum mundi, &
sui ipsius: Et vos exercere non
abhorretis annuntiationem E-
vangelii, vestra ut satisfaciatis
vanitati. Nonnè verum est, non
quærere vos, ut lacrymas elicia-
tis ex oculis, sed vanam extor-
queatis laudem ex audientium
labiis? Nonnè verum est, non
ita vos insudare promovendæ,
& amplificandæ gloriæ Christi
Jesu, sicuti extollere studetis
gloriam vestram; vosque cre-
dere, tunc omnia successisse opti-
mè, quando applausum obtinui-
stis & fumum vanæ gloriæ,
quando etiam conspiceret non
licuisset conversionem vel uni-
cam, aut fructum animarum vel
minimum, totâ labente quadra-
gesimâ! ô indignos tam sublimes
vos munere!

Optimè profectò scripsit san-
ctus Hieronymus ad Nepotia-
num turpissimum esse Doctorem,
si opera ipsius confundant & ar-
guant mendacii Doctrinam.

Hieron. Epist.
2. ad Nepo-
tianum.

Rrrr

Verba

Verba ipsius sunt: *Non confundant opera tua sermonem tuum; ne, cum in Ecclesia loqueris, tacitus quilibet respondeat, cur ergo hac, quæ dicis, ipse non facis? Delicatus Magister est, qui pleno ventre de jejuniis disputat: accusare avaritiam & latro potest: sacerdotis Christi os, mens manusque concordent, plus creditur oculis, quam auribus, & dum mundus videt, te aliâ ratione dicere, & aliâ agere, contemnit facile, quod dicis, & amplectitur id, quod agis.* Sanctus Gregorius Nazianzenus dicebat de intimo amico suo, sancto Basilio, sermonem ipsius fuisse fulmen, eò quod fuerit fulgur ipsius vita. Quando Iesus Christus prædicabat, nunquam non, quod dicebat, confirmabat miraculis, & magis movebatur mundus magisque credebatur miraculis, quam cunctis, quæ dicebat, verbis. Omnes Apostoli in hoc presserunt vestigia divini Magistri sui, similiter magna patran-tes miracula, ad confirmandum eam, quam exponebant, doctrinam: Sed quia modò miraculorum tempus non est amplius, nonnè saltem Prædicatorum Evangelicorum vita ratione quandam esse debeat miraculosa, id est, ita transcendens vulgi vitam, ut omnia ipsius opera velut parva haberi possint miracula, videaturque in factis ipsorum evulgere sanctitas, quam edoce-

Vita concionatoris debet esse fulgur, ut ipsius sermo possit esse fulmen.

re contendunt alios: aliàs quomodò verum erit, ipsos esse lucem mundi.

An ignoras, IESUM Christum dixisse Prædicatoribus suis: *Inprimis quòd sint Sal terra; & deinde, quòd sint Lux mundi.* Sal tribuit saporem rebus magis insipidis, quæ significantur per terram; & lenocinatur gustui, & lux oblectat oculos; ad inveniendum illis, quòd priùs præbere se debeant gustandos; & postea modò auscultandos; faciunt autem gustari se per vitam, quam exercent sanctitatem; & auscultari, per doctrinam, quam tradunt veritatem. Qui docet virtutem, quam ipsemet exercet, offert ferculum tam benè conditum, ut facile recipiatur & voluptate afficiat cunctos, eò quòd duas simul possideant prærogativas, quæ Oratorem quasi reddunt omnipotentem, actionem nimirum & vocem, exemplum & doctrinam. Certum est, efficaciora ad persuadendum esse exempla, quam verba. Qui docet bonum, & facit malum, non docet alios, sed condemnat seipsum: Melius est exercere bonum, quin doceatur verbo, quam verbo docere, absque eo quòd exerceatur opere. Bonum enim exemplum sine verbo, semper concio est efficacissima, quæ instruit, quæ convincit, quæ ædificat omnes; pro
co,

Matth. 5. v. 13
& v. 14.

Veri Prædicatores debent esse sal terra & lux mundi quomodò.

eo, quod verba absque bono exemplo, non nisi scandala pariant proximo.

Non tantæ fueram prudentiæ, dicit Onesimus, ut hæc ponerem ipsis ob oculos; nolebam insuper parere ipsis molestiam discursu tam serio, probè gnarus, ipsos ad relaxandum animum convenisse illis, neque conveniens erat ipsorum me turbare gaudium. Non intermisi tamen recensere illis historiam satis festivam, quam legeram in sancto Antonino, quæque haud leviter tangebatur illos. Narrat is, quòd celeberrimus ille F. Egidius, quem inter suos socios adoptaverat S. Franciscus, audivit aliquando Dominum cujusdam vineæ, quæ proxima erat parvo cœnobio, ubi morabatur, operarios, quos ad colendum vineam miserat, & tempus confabulando inutiliter perdere invenerat, objurgantem, iisque dicentem, *Fate, fate, & non parlate*; id est, operamini, operamini, & verba facessant; non labia, sed brachia movenda sunt, ut ritè colatur vinea; parum sermonis, multum impendatur operis. Ex quo hic vir Dei, qui ex omnibus desumebat ansam elevandi se ad Deum, cum ingenti fervore è cellâ suâ prorumpens clamavit altâ voce: Audite vos concionatores, audite pulchram lectionem, quam sug-

gerit vobis hic Dominus vineæ: Operamini, operamini, non colitur vinea Domini dicendo, sed agendo; magis brachia movenda sunt quam labia; non tam verba scita, quam bona requiritur vita. An speretis, vos magnum facturos profectum in colendo vineam Domini, quò ille vos mittit veluti suos operarios, quando multa feceritis verba? Operamini, operamini, movete & admovete manus, exercete, quod docetis, primùm opere: Bona exempla valore excellunt longè pulchra verba. Memores estote, ficum, quæ non nisi folia habebat, aut nullum fructum, maledictam fuisse à nostro Domino.

O quàm commodè dicebas hoc illis, reponit Ecclesiasticus: sic enim conqueritur Dominus noster in Evangelio, quod *messie quidem multi, operarii autem pauci*. Ita, valdè pauci operarii, multi Sacerdotes, multi Doctores, multi Scriptores; omnes se illis volunt ingerere; multi Oratores, multi Declamatores, omnia his sunt plena, ita ut invicem certent, quis præ alio habiturus sit pulpitem. Sed quàm pauci operarii fideles, qui garrindo non perdant tempus, & inutiliter non detineant vanis suis sermonibus auditores; sed qui cunctis nitantur viribus ædificare, dilatare gloriam Dei, eradicare vitia,

Luc. 10;

pauci sunt operarii in vinea divini nostri Domini.

Rrrr 2

plan-

S. Antonin, 3.
p. hist. tit. 24.
c. 7. §. 11.

Historia jucunda de F. Egidio circa Vinitores.

plantare virtutes, bonos inferre affectus de Deo cordibus, sanctificare animas, impendendo hunc in finem cuncta possibilis media, bonam doctrinam, solidam, Christianam, claram & ferventem, bona exempla, preces, lacrymas, jejunia, austeritates, feliciores se æstimando, lucrari si possint pauperem Salvatori nostro animam, quam si ingens sibi ipsis comparassent imperium! *Operarii pauci.* Non absque dolore asserendum est, paucissimos numerari operarios dignos, qui laborent pro Domino, & non pro seipsis.

Quam ingens sit thesaurus convertere animam,

Sed bonorum quam magnifica erit retributio? O si quis nõsset, quanto sit dives thesauro Prædicator, qui duntaxat unicam lucratus fuerit animam Jesu Christo! siquidem cum verum sit juxta effatum sancti Evangelij, maximum fore cunctis Angelis in cælo gaudium super uno peccatore penitentiam agente; quanto sine comparatione majus credamus fore ex eo gaudium in amabilissimo corde Jesu Christi? Angeli gaudent de salute pauperis hujus animæ, quia amant ipsam; sed quid sit amor, quo ipsam omnes prosequuntur Angeli, respectu amoris, quo solus ipsam prosequitur Christus Jesus? Bone Deus! Si comprehendere possemus quousque extendat se in-

comprehensibilis hic amor deducere exin possemus maximi abundantiam gaudij, quã ipsum accumulamus, dum nostram impendimus operam, ut id, quod tam impense amat, acquiramus & comparemus ipsi; cæterorumque oblivisceremur omnium, omnem intendentes nervum invigilando indefessè saluti animarum.

Sancta Birgitta, famosa suis cum Christo colloquiis, interrogavit aliquando ipsum: Domine, quare à nobis nuncuparis vis charitas? non enim dicitur, quod Deus sit fides, vel spes; sed dicitur; Deus est Charitas. Respondit illi: Non sufficit, quod dicatur, me maximam habere erga peccatores charitatem; sed omnibus exploratum esse volo, me totum transformatum esse in charitatem pro ipsis. Ostendi ac demonstravi id in passione meâ, quando mortuus sum pro illis omnibus in cruce; sed adhuc æquè magnâ feror in ipsos charitate, sicut in articulo mortis meæ, quamvis non semper actualiter moriar pro illis: Et si fieri posset, ut toties morerer, quot sunt animæ in inferno, ego promptissimâ voluntate eandem passionem, pro qualibet animâ sustinerem, quam sustinui pro omnibus. Ecce tibi, quanto ardore diligam animas omnium infelicitum peccatorum.

Si

Si aliquis Prædicator intellexisset hoc ex ore proprio Jesu Christi, sicut intellexit ex ore sanctæ Birgittæ, & is insuper dixisset ipsi: Operare, operare, nulli parce labori, & satage, ut quantas mihi potueris, lucreris animas; an insudare adhuc vellet corradendo argento, aut comparando sibi amicos mensæ, aut vanas aucupando laudes? Verùm tam procul absumus, ut mereamur ejusmodi honorari revelationibus, ut etiam digni non simus, fidem adhibere illis, quas bonæ receperunt animæ, quæque sæpius non dantur nisi pro nobis, cum sint gratiæ gratis datæ, & constet ejusmodi gratias magis dari pro salute aliorum, quàm utilitate recipientium illas.

S. Antonin. 3. nino profundæ affectus reventiæ, quos Deus insculpsit cordi sanctæ Mariæ Oegniacentis erga Concionatores, quos sancto succensos aspiciebat Zelo lucrandi Deo animas: reverebatur enim illos velut Seraphinos è cælo; & quia moderari non poterat lux impetum, & vehementiam devotionis, projeciebat se ad pedes illorum hosque, reluctantibus etiam illis, & terebat basiis, & rigabat lacrymis; Et quando video, quod sancta Catharina Senensis, cum indignam se crederet ipsorum

Quàm sublimem sit prædicationis munus.

exosculari pedes, se tæque quaterque existimaverit beatam, si figere posset oscula terræ, quam suis ipsi tetigerant pedibus: admirari satis non possum excellentiam ministerii, cui deputat Deus hominem, quem mittit mediante Prædicationis officio ad cooperandum saluti animarum. Itanè? sanctissimæ animæ sternantur ad ipsius pedes, quasi adoraturæ illum? Verùm totus extra me abripior, quando ipsummet Jesum Christum intueor prostratum ad pedes Apostolorum suorum, illosque adorandis suis lavantem manibus, abstergentem illos, collocantem ipsos super pectus suum, & versùs regionem cordis sui, cum ipse interim flexo poplite, velut supplicem illis porrigens libellum, hæreret ante eos, ipsi autem manerent coram eo sedentes velut super folia.

Insuper hosce pedes tam vult esse mundos, ut nec minimo contaminentur pulvisculo, id est, ut nec minima illis adhæreat macula, nec levissimum propriæ utilitatis studium; vult ipsos sui unitos esse cordi, id est, eodem suo animatos spiritu, eodem suo accensos zelo; vult ipsos in suis tenere manibus, id est, à solâ suâ dependere directione, ut faciat ex ipsis & cum ipsis, quidquid voluerit, probè gnarus, quòd, si manus DEI

Rrrr 3 non

us e, t.
Christus
at san-
Birgit-
uod pa-
esset
pro qua
anima
ata, si
e ipsam
erere.

Rom. 10.
v. 15.

non fuerit cum ipsis, nihil prorsus poterint efficere. Et sanctus Paulus usque adeo admiratur pulchritudinem horum pedum, verorum nempe Prædicatorum & Evangelistarum, ut nonnisi cum exclamatione loquatur de illis: *Quàm speciosi pedes Evangelizantium!*

Sed sperabam, Domine, in-

terrumpit Onesimus, te mihi dicturum adhuc alia de Prædicatione Jesu Christi; hæc enim iudicio meo, præcipua Milionis ipsius fuit provincia. Verum est, inquit Ecclesiasticus; sed ut magis solidè de illâ tibi loquar, alia tota integra requiritur adhuc Consultatio.

CONSULTATIO XXI.

Continuatio ejusdem Materia: Jesus Christus est sola vera lux mundi: qui non videt per ipsum, cæcus est.

AN grates vobis agam, Domini mei, an verò conquerar de vobis? haud levis mihi causa est, faciendi utrumque. His verbis avere nos iussit Onesimus, altero die, summo diluculo reversus ad nos. Quid boni præstitimus tibi, vel quo malo te affecimus, quod ansam tibi præbeat, vel grates nobis agendi, vel conquerendi de nobis? interrogat ipsum noster Ecclesiasticus. Totâ nocte non cessâstis mihi verba facere; propterea continua me tenuit inquietudo defixum, quæ obstabat, ne ad vestrum dormire sermonem: siquidem nil perdere volebam ex

omni eo, quò dicebatis mihi; & tamen summò tenebar desiderio dormiendi quietè, & non poteram.

Adducebatis mihi loquentem Jesum Christum per omnes Prophetas, immò etiam per omnes creaturas à principio mundi, quando Verbum hoc pronuntiatum fuit super antiquum illud Chaos: *Fiat lux*. Videbatur is mihi esse ista lux, quæ se diffundebat ubique, & luci exponebat omnia: Et nihilominus nil videbam ego, nisi tenebras; & lux in tenebris lucebat, & tenebræ non comprehendebant ipsam. Et hæc omnia nonnisi confusionem pariebant in animo

meo,

Jesus Christus
est lux mundi,
lucens in tenebris mundi,